

Leksykon etyki prawniczej

100 podstawowych pojęć

Redakcja

Paweł Skuczyński

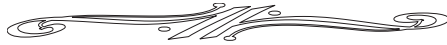
Sebastian Sykuna

C.H. Beck

Biblioteka Etyki Prawniczej

Leksykon etyki prawniczej
100 podstawowych pojęć

W sprzedaży z tej serii:

red. M. Balcerzak, S. Sykuna

LEKSYKON OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA

red. E. Bagińska

LEKSYKON PRAWA CYWILNEGO CZĘŚĆ OGÓLNA

red. Jakub Stelina

**LEKSYKON PRAWA PRACY. 100 PODSTAWOWYCH
POJĘĆ, 2 wydanie**

red. A. Powałowski

LEKSYKON PRAWA GOSPODARCZEGO PUBLICZNEGO

red. A. Powałowski

LEKSYKON PRAWA OCHRONY KONSUMENTÓW

red. S. Sykuna, J. Zajadło

LEKSYKON PRAWA I PROTOKOŁU DYPLOMATYCZNEGO

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

Leksykon

etyki

prawniczej

100 podstawowych pojęć

Redakcja
Paweł Skuczyński
Sebastian Sykuna

Wydawnictwo C.H. Beck
Warszawa 2013

Redakcja: Joanna Ablewicz

Projekt okładki: Robert Rogiński

© **Wydawnictwo C.H. Beck 2013**

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Marta Świerk
Druk i oprawa: Totem, Inowrocław

ISBN 978-83-255-4569-7

ISBN e-book 978-83-255-4570-3

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	IX
Autorzy	XI
Wykaz skrótów	XIII
AKSJOLOGIA ZAWODOWA	1
AKTYWIZM I PASYWIZM SĘDZIOWSKI	5
APLIKANT	17
ASESOR	25
AUTONOMIA (WOLA) KLIENTA	31
BARIERA INFORMACYJNA („CHIŃSKI MUR”)	34
BEZINTERESOWNOŚĆ	36
BEZSTRONNOŚĆ ARBITRA	37
BEZSTRONNOŚĆ (OBIEKTYWIZM) PROKURATORA	43
BEZSTRONNOŚĆ SĘDZIOWSKA	47
CNOTY ZAWODOWE	52
CZYNNOŚCI ZAWODOWE PRAWNIKÓW	55
DEONTOLOGIA ZAWODOWA	61
DOBROWOLNOŚĆ MEDIACJI	62
DOSKONALENIE ZAWODOWE	64
ETOS ZAWODOWY	66
ETYKA ADWOKACKA	70
ETYKA AKADEMICKA	75
ETYKA DORADCY PRAWNEGO WŁADZ PUBLICZNYCH ...	79
ETYKA JAKO GRANICA WŁADZY PRAWNICZEJ	84
ETYKA KOMORNICZA	91
ETYKA KRYTYCZNA (METAETYKA)	96
ETYKA NORMATYWNA	98
ETYKA NOTARIALNA	101
ETYKA OPISOWA	107
ETYKA PRAWNICZA	109
ETYKA PROKURATORSKA	113
ETYKA RADCÓW PRAWNYCH	120
ETYKA SĘDZIOWSKA	126
ETYKA STOSOWANA (PRAKTYCZNA)	141
ETYKA ZAWODÓW PRAWNICZYCH	143

FUNKCJE ZAWODÓW PRAWNICZYCH	145
GODNOŚĆ ZAWODU	150
GORLIWOŚĆ	154
HONOR	156
IMMUNITET FORMALNY (SĘDZIOWSKI)	158
IMMUNITET MATERIALNY (WOLNE ZAWODY)	164
INFORMACJA O USŁUGACH	170
INFORMOWANIE KLIENTA	173
INTEGRALNOŚĆ	175
KLIENT	179
KODEKS ETYCZNY PRAWNIKÓW EUROPEJSKICH	186
KODEKSY ETYKI ZAWODOWEJ	194
KOLEŻENSTWO ZAWODOWE	203
KONFLIKT INTERESÓW	206
KONKURENCJA (NIEUCZCIWA)	216
KONSULTACJE Z KLIENTEM	219
LOJALNOŚĆ OBROŃCY I PEŁNOMOCNIKA	220
NIEPOŁĄCZALNOŚĆ (<i>INCOMPATIBILITAS</i>)	223
NIEZALEŻNOŚĆ SĄDÓW	229
NIEZALEŻNOŚĆ WOLNYCH ZAWODÓW	234
NIEZAWISŁOŚĆ SĘDZIOWSKA	240
OBOWIĄZKI ZAWODOWE	245
ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA (UBEZPIECZENIOWA) ...	247
ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA	252
ODPOWIEDZIALNOŚĆ MORALNA A ODPOWIEDZIAL- NOŚĆ PRAWNA	266
OGŁĘDNOŚĆ	269
POLUBOWNE ZAKOŃCZENIE SPRAWY	277
POMOC PRAWNA	283
POSTĘPOWANIE POZA SŁUŻBĄ (SŁUŻBA PUBLICZNA)	285
POSTĘPOWANIE POZA WYKONYWANIEM ZAWODU (WOLNE ZAWODY)	296
POWAGA URZĘDU	301
POWSCIAĞLIWOŚĆ SĘDZIOWSKA	303
POZYSKIWANIE KLIENTÓW	312
PRACA <i>PRO BONO</i>	314
PRACOWNIK	317
PRAWDOMÓWNOŚĆ	320

PRAWORZĄDNOŚĆ I JEJ STRZEŻENIE PRZEZ PROKURATORA	326
PRZESZUKANIE	330
REKLAMA	331
RELACJA PRAWNIK-KLIENT	335
REZYGNACJA ZE WSPÓŁPRACY (WYPOWIEDZENIE PEŁNOMOCNICTWA)	339
ROLE ZAWODOWE PRAWNIKÓW	342
RZECZNIK DYSCYPLINARNY	345
RZECZOWOŚĆ	354
RZETELNOŚĆ PORAD PRAWNYCH	360
RZETELNOŚĆ (SKRUPULATNOŚĆ) FINANSOWA	362
SĄD DYSCYPLINARNY	366
SŁUŻBA PUBLICZNA	376
SOLIDARNOŚĆ ZAWODOWA	379
SPRZECZNOŚĆ INTERESÓW	382
SUMIENNOŚĆ	384
SYSTEM ZAWODÓW PRAWNICZYCH	387
ŚWIADCZENIE USŁUG PRAWNICZYCH	389
TAJEMNICA ZAWODOWA	391
TAKT	396
TEORIA ETYKI SYTUACYJNEJ PRAWNIKA	400
TEORIA WIELOPŁASZCZYZNOWA ETYKI PRAWNICZEJ ...	407
TRADYCJE ETYKI PRAWNICZEJ	412
UCZCIWOŚĆ	414
UMIAR	416
WOLNE ZAWODY	419
WYNAGRODZENIE	423
WYSTĄPIENIA PUBLICZNE	434
ZASADY ETYKI	437
ZAUFANIE	439
ZAWODY ZAUFANIA PUBLICZNEGO	449
ZBIEG NORM ETYKI ZAWODOWEJ	455
ZGODA KLIENTA	459
ZWROT ETYCZNY	461
Indeks	467

SŁOWO WSTĘPNE

Niniejszy „Leksykon etyki prawniczej. 100 podstawowych pojęć” w założeniu autorów i redaktorów ma być przede wszystkim lekturą, dzięki której chociaż częściowo zostaną uporządkowane pojęcia występujące w etyce prawniczej. Należy bowiem zauważyć, że w polskich kodeksach etyki zawodowej występuje tak duże nagromadzenie różnych zwrotów i pojęć odnoszących się do różnych instytucji, że czasami trudno dociec czy mamy do czynienia z synonimami, czy też z antonimami.

Oczywiście „Leksykonu” nie należy utożsamiać z wyczerpującym kompendium etyki prawniczej. Tym niemniej w związku z występowaniem na polskim rynku wielu publikacji w tej materii, może on stanowić doskonałe ich uzupełnienie. Zarówno autorom, jak i redaktorom w głównej mierze chodziło o syntetyczną i krótką prezentację najbardziej podstawowych pojęć, które funkcjonują w tym zakresie.

Obecnie etyka prawnicza jest już powszechnie wykładana na wydziałach prawa w Polsce. Warto jednak pamiętać, że staje się ona szczególnie ważna podczas wykonywania zawodów prawniczych. Dlatego też niniejszy „Leksykon” obejmuje zarówno podstawowe pojęcia wspólne etyce wszystkich zawodów prawniczych, jak i charakterystyczne dla poszczególnych zawodów: adwokatów, komorników sądowych, notariuszy, prokuratorów, radców prawnych oraz sędziów.

„Leksykon” może być przydatny szerokiemu kręgowi czytelników – są to zarówno studenci studiów prawniczych, jak i wszystkie osoby wykonujące którykolwiek z zawodów prawniczych. Mamy także nadzieję, że do tego grona dołączą osoby niemające na co dzień styczności z omawianą problematyką, jednakże dla których lektura „Leksykonu” będzie ciekawą podróżą intelektualną.

„Leksykon” obejmuje stan prawny na dzień 1 stycznia 2013 r.

Redaktorzy
Paweł Skuczyński
Sebastian Sykuna

AUTORZY

- Iwona Bogucka* [I.B.] – doktor nauk prawnych, w przeszłości pracownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Członek Rady Fundacji Instytut Etyki Prawniczej, sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach
- Magdalena Glanc* [M.G.] – asystent w Katedrze Teorii i Filozofii Państwa i Prawa Uniwersytetu Gdańskiego, aplikant adwokacki
- Hubert Izdebski* [H.I.] – profesor zwyczajny nauk prawnych, Kierownik Katedry Historii Doktryn Politycznych i Prawnych Uniwersytetu Warszawskiego, Przewodniczący Rady Fundacji Instytut Etyki Prawniczej, adwokat, radca prawny
- Paweł Jabłoński* [P.J.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego
- Przemysław Kaczmarek* [P.K.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, Członek Rady Fundacji Instytut Etyki Prawniczej
- Krzysztof J. Kaleta* [K.J.K.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego
- Anna Kalisz* [A.K.] – doktor nauk prawnych, mediator sądowy
- Paweł Łabieniec* [P.Ł.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Łódzkiego, Członek Rady Fundacji Instytut Etyki Prawniczej, radca prawny
- Anna Machnikowska* [A.M.] – profesor Uniwersytetu Gdańskiego, Kierownik Katedry Postępowania Cywilnego Uniwersytetu Gdańskiego, radca prawny
- Katarzyna Mikołajczyk-Graj* [K.M.-G.] – doktorantka w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski
- Ewelina Mitrega* [E.M.] – doktor nauk prawnych, radca prawny
- Oktawian Nawrot* [O.N.] – profesor Uniwersytetu Gdańskiego, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Państwa i Prawa Uniwersytetu Gdańskiego
- Marcin Pieniążek* [M.P.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Teorii, Filozofii i Polityki Prawa Krakowskiej Akademii im. A.F. Modrzewskiego, Członek Rady Fundacji Instytut Etyki Prawniczej

Paweł Skuczyński [P.S.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, Prezes Zarządu Fundacji Instytut Etyki Prawniczej

Marek Smolak [M.S.] – profesor Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Tomasz Stawecki [T.S.] – profesor Uniwersytetu Warszawskiego, Kierownik Katedry Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, Członek Rady Fundacji Instytut Etyki Prawniczej, radca prawny

Sebastian Sykuna [S.S.] – doktor nauk prawnych, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Państwa i Prawa Uniwersytetu Gdańskiego, adwokat

Bartosz Wojciechowski [B.W.] – profesor Uniwersytetu Łódzkiego, pracownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Łódzkiego, sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi

Jerzy Zajądło [J.Z.] – profesor zwyczajny nauk prawnych, Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Państwa i Prawa Uniwersytetu Gdańskiego oraz Zakładu Praw Człowieka Uniwersytetu Gdańskiego

Marek Zirk-Sadowski [M.Z.-S.] – profesor zwyczajny nauk prawnych, Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Łódzkiego, Wiceprezes Naczelnego Sądu Administracyjnego

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- AplKomR rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 21.12.2007 r. w sprawie organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej (Dz.U. Nr 244, poz. 1804 ze zm.)
- AplOgR. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 6.10.2011 r. w sprawie odbywania aplikacji ogólnej, sędziowskiej i prokuratorskiej (Dz.U. Nr 217, poz. 1292)
- BiegRewU. ustawa z 7.5.2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. Nr 77, poz. 649 ze zm.)
- DGU ustawa z 23.12.1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324 ze zm.)
- DiagLabU ustawa z 27.7.2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 144, poz. 1529 ze zm.)
- DorPodU. ustawa z 5.7.1996 r. o doradztwie podatkowym (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213)
- IzbAptU ustawa z 19.4.1991 r. o izbach aptekarskich (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 136, poz. 856 ze zm.)
- IzbLekU ustawa z 2.12.2009 r. o izbach lekarskich (Dz.U. Nr 219, poz. 1708 ze zm.)
- Karta
Nauczyciela ustawa z 26.1.1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.)
- KC ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
- KK ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
- Kodeks CCBE. *Code of Conduct for Lawyers in the European Union* (Kodeks Etyki Prawników Europejskich)
- Kodeks Etyki
Adwokackiej uchwała Nr 52/2011 Naczelnej Rady Adwokackiej z 19.11.2011 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeksu Etyki Adwokackiej), uchwalonego przez NRA dnia 10.10.1998 r. (uchwała Nr 2/XVIII/98) ze zm.

Kodeks Etyki

Radcy Prawnego. . . uchwała Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z 28.12.2010 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

Kodeks Etyki

Zawodowej

Komornika uchwała Nr 53/1999 Krajowej Rady Komorniczej z 18.11.1999 r. ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr 678/IV z 30.6.2010 r. oraz uchwałą Nr 889/IV z 13.12.2011 r.

Kodeks Etyki

Zawodowej

Notariusza uchwała Nr 19 Krajowej Rady Notarialnej z 12.12.1997 r. ze zm. – Kodeks Etyki Zawodowej Notariusza

KomorU ustawa z 29.8.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.)

Konstytucja RP Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)

Konstytucja

z 1952 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 22.7.1952 r. (t.j. Dz.U. z 1976 r. Nr 7, poz. 36 ze zm.)

Konwencja

o Ochronie

Praw Człowieka

i Podstawowych

Wolności Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)

KP ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.)

KPC ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)

KPK ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)

KRSU ustawa z 12.5.2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.)

KRSU z 2001 r. ustawa z 27.7.2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.)

- KSH..... ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.)
- KSSPU..... ustawa z 23.1.2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U. Nr 26, poz. 157 ze zm.)
- KwalZawU..... ustawa z 18.3.2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 63, poz. 394)
- LekWetU..... ustawa z 21.12.1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 93, poz. 767 ze zm.)
- MandU..... ustawa z 9.5.1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 7, poz. 29 ze zm.)
- MRPC..... *Model Rules of Professional Conduct* (Modelowe Reguły Postępowania Zawodowego)
- ObrFinU..... ustawa z 29.7.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 ze zm.)
- OchrZdrTytU.... ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.)
- OdpDyscU..... ustawa z 3.12.1998 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, którzy w latach 1944–1989 sprzeniewierzyli się niezawisłości sędziowskiej (Dz.U. z 1999 r. Nr 1, poz. 1 ze zm.)
- OpłAdwR..... rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 28.9.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.)
- PGOLC..... *Principles to Guide the Office of Legal Council* (Zasady Postępowania Biura Doradztwa Prawnego)
- PrAdw..... ustawa z 26.5.1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.)
- PranPienU..... ustawa z 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276 ze zm.)
- PrawZagrU..... ustawa z 5.7.2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 126, poz. 1069 ze zm.)

- PrBank. ustawa z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.)
- PrNot. ustawa z 14.2.1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 ze zm.)
- ProkU ustawa z 20.6.1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.)
- PrPostSądAdm ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 270)
- PrSądAdm ustawa z 25.7.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.)
- PrSądPow ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.)
- PrSądWoj ustawa z 21.8.1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676 ze zm.)
- PrSzkołWyż ustawa z 27.7.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 572)
- RadcU ustawa z 6.7.1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.)
- Regulamin
działania
rzeczników
dyscyplinarnych. uchwała Nr 9/2008 Naczelnej Rady Adwokackiej z 15.3.2008 r. – Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych
- Regulamin
odbywania
aplikacji
adwokackiej uchwała Nr 55/2011 Naczelnej Rady Adwokackiej z 19.11.2011 r. – Regulamin odbywania aplikacji adwokackiej
- Regulamin
odbywania
aplikacji
radcowskiej uchwała Nr 90/VII/2009 Krajowej Rady Radców Prawnych z 17.10.2009 r. ze zm. – Regulamin odbywania aplikacji radcowskiej

- RoszczGrupU ustawa z 17.12.2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44)
- rozp. w sprawie organizacji aplikacji notarialnej. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22.12.2005 r. w sprawie organizacji aplikacji notarialnej (Dz.U. Nr 258, poz. 2169 ze zm.)
- RzeczPatU ustawa z 11.4.2001 r. o rzecznikach patentowych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925)
- SamArchU ustawa z 15.12.2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42 ze zm.)
- SamPielU ustawa z 1.7.2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz.U. Nr 174, poz. 1038)
- SCU ustawa z 21.11.2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.)
- SDGU ustawa z 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.)
- SNU ustawa z 23.11.2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.)
- StatKSSPR. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 16.4.2009 r. w sprawie nadania statutu Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U. Nr 65, poz. 550 ze zm.)
- TelewU ustawa z 29.12.1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226 ze zm.)
- uchwała Nr 533 uchwała Nr 533 Rady Ministrów z 13.12.1961 r. w sprawie obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (M.P. Nr 96, poz. 406)
- Uchwała w sprawie określenia zasad wypełniania przez radcę prawnego obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych uchwała Nr 30/B/VII/2008 Krajowej Rady Radców Prawnych z 6.6.2008 r. w sprawie określenia zasad wypełniania przez radcę prawnego obowiązku brania udziału w szkoleniach zawodowych

ustawa zmieniająca

PrAdw. ustawa z 22.5.1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 75, poz. 471 ze zm.)

ustawa zmieniająca

PrSzkołWyż ustawa z 18.3.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 455 ze zm.)

WychTrzeżU. ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.)

ZawPsychU ustawa z 8.6.2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. Nr 73, poz. 763 ze zm.)

Zbiór Zasad

Etyki Zawodowej

Sędziów uchwała Nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z 19.2.2003 r. – Zbiór Zasad Etyki Zawodowej Sędziów

ZNKU ustawa z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

ZryczPodU. ustawa z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 144, poz. 930 ze zm.)

Instytucje

ABA. *American Bar Association*

EEA Europejski Obszar Gospodarczy

EOG. Europejski Obszar Gospodarczy

ETPC. Europejski Trybunał Praw Człowieka

EWG Europejska Wspólnota Gospodarcza

GIIF Generalny Inspektor Informacji Finansowej

KRRP. Krajowa Rada Radców Prawnych

KRS Krajowa Rada Sądownictwa

KSSiP. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury

NIK Najwyższa Izba Kontroli

NRA Naczelna Rada Adwokacka

NSA.....	Naczelny Sąd Administracyjny
OLC.....	<i>Office of Legal Counsel</i>
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
SN	Sąd Najwyższy
UE	Unia Europejska
TK	Trybunał Konstytucyjny
TS.....	Trybunał Stanu
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Czasopisma i publikatory

Dz.Urz. UOKiK ..	Dziennik Urzędowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
GP	Gazeta Prawna
EML.....	<i>Emory Law Journal</i>
Jud.	<i>Judicature</i>
MoP.....	Monitor Prawniczy
NP	Nowe Prawo
OSAB.....	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
ONSA WSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNKW	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karno i Wojskowa
OSNP.....	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy
OSNPG.....	Orzecznictwo Sądu Najwyższego wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSN-SD	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Sąd Dyscyplinarny
OTK-A.....	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, seria A
OTK ZU	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Zbiór Urzędowy
Pal.	Palestra
PiP.....	Państwo i Prawo
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PS.....	Przegląd Sejmowy
Rej.	Rejent
RP.....	Radca prawny
SI	<i>Studia Iuridica</i>
Stud. Soc.	Studia Socjologiczne